План Ангеле Меркел и Николе Саркозија да се уједначе економске политике у Европској унији уплашио поједине државе чланице

Историјски заокрет Берлина према Европској унији, који је прошлог петка направила канцеларка Ангела Меркел, према свему судећи, могао би да означи нови корак ка стварању европске супердржаве. Меркелова је уз подршку француског председника Николе Саркозија предложила план за увођење строжих заједничких правила у економској политици 17 чланица еврозоне.

После вишегодишњих противљења Немачке да се успостави заједничка европска економска и фискална политика, Меркелова и Саркози су на сто ставили план којим би све земље еврозоне морале у потпуности да усагласе границе за одлазак у старосну пензију, уведу јединствен порез за велике корпорације, усагласе плате у јавном сектору, укину аутоматске повишице плата, ограниче јавну потрошњу и ускладе системе социјалног осигурања, уз евентуално увођење казнених мера за земље које крше нова правила. Штавише, предвиђено је да се ограничавање јавног дуга свих земаља еврозоне унесе у њихове националне уставе.

У замену за овај план, Немачка и Француска би пристале да повећају фондове ЕУ за финансијску помоћ чланицама запалим у дугове, као што су Грчка и Ирска. Међутим, Меркелова је истакла да споразум о поменутим мерама мора да буде постигнут у марту да би Берлин дао новац за већи пакет помоћи.

Овај потез Меркелове представља револуционарни преокрет Берлина који би могао на више поља да утиче на будућност целе ЕУ. Најпре, драстично се продубљује јаз између главне струје у ЕУ и Велике Британије, која не жели да превише финансијских и економских ингеренција пребаци на ниво ЕУ.

Премда Меркелова не жели да Пољска и Британија, које нису чланице еврозоне, буду запостављене у одлучивању о економској политици целе европске породице, нова правила игре које она предлаже неминовно воде ка стварању знатно интегрисаније ЕУ, која би практично имала својеврсну европску економску владу.

Тиме би се решило оно што отац европске економске и монетарне уније Жак Делор назива „системском грешком", односно чињеницом да не постоји заједничка економска фискална политика ЕУ па су земље еврозоне некад једна другој конкуренција, а и економско „забушавање" једне државе неминовно утиче на све остале.

Међутим, жалбе на немачко-француски план већ стижу не само од посрнулих економија већ и од просперитетних чланица еврозоне. Италијани се већ грозе доношење правила за кажњавање презадужених земаља због тога што управо Рим увелико премашује правило да чланице ЕУ могу да имају буџетски дефицит до три одсто бруто друштвеног производа (БДП), као и јавни дуг до 60 одсто БДП-а.

Италијански шеф дипломатије Франко Фратини већ је рекао да „Европа није спремна за хармонизацију пореских стопа" и да је „немогуће постићи договор о таквим питањима до краја следећег месеца".

С друге стране, Белгија, Луксембург и Шпанија се грчевито противе повезивања повећања плата за одређене индексе, док Аустрија не жели повећање старосне границе за одлазак у пензију. Грке плаши идеја о промени националног устава у којем би се одредила граница за јавни дуг, док Ирци ни по коју цену не желе да се одрекну свог ниског пореза за корпорације.

Насупрот томе, „пактом за конкурентност" Ангела Меркел жели да целу Европску унију преусмери на немачки курс успеха. Канцеларка је практично прихватила не тако нову процену аналитичара да овако економски располућена ЕУ тешко може да држи корак у глобалној конкуренцији Кине, Индије и Бразила.

Наравно, критичари овог предлога тврде да Европи није потребно још Немачки, већ још сарадње и заједништва. Наиме, критичари истичу да немачки економски модел почива на сталном трговинском вишку и да Немачка својом робом и услугама преплављује

суседне државе и домаћу незапосленост пребацује на терет других. Ово, према њиховом мишљењу, није могуће копирати и применити у другим земљама ЕУ.

Осим тога, примена нових правила неминовно би водила и ка промени Лисабонског уговора који је са великом муком ратификован пре нешто више од годину дана.

Међутим, светска криза је добро протресла Европу, постављајући питање опстанка европског заједништва. Берлин, према свему судећи, не одустаје од Европе. Историја ЕУ је показала да је то некад сасвим довољно за велике кораке.

Лоши ђаци

Иако Берлин и Париз данас инсистирају на поштовању правила о дозвољеним буџетским дефицитима и јавном дугу, две водеће чланице ЕУ нису увек биле „добри ђаци". У 2003. години Немачка и Француска су имале буџетске дефиците веће од дозвољених три одсто БДП-а, тако да су тражиле да дође до суспензије Пакта за стабилност и раст, који прописује правила у овој области. Доношење такве одлуке су чак успеле да излобирају на састанку Европског савета, али је Европска комисија тужила Савет пред Европским судом правде, тврдећи да та одлука није у складу са основним уговорима ЕУ. Комисија је добила овај процес, а одлука о суспензији Пакта је укинута, Међутим, Савет никад није казнио Берлин и Париз због буџетске недисципли

(Политика)